

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., ve věci

žalobce: J.Š.

proti

žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 91719/2019 ze dne 11. 8. 2019, ve věci
omezení vlastnického práva,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 91719/2019 ze dne 11. 8. 2019 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 149 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Právní předchůdkyně žalobce A. Š. se podanou žalobou ze dne 6. 9. 2019 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 91719/2019 ze dne 11. 8. 2019, kterým bylo zčásti změněno a zčásti potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Bohumín č. j. MUBO/29775/2018 ze dne 17. 12. 2018. Prvostupňovým rozhodnutím bylo omezeno vlastnické právo A. a J. Š. k části pozemku p. č. X v kat. úz. X o výměře 49,36 m² ve prospěch společnosti ČEZ Distribuce, a. s., pro zřízení a provozování stavby „X“ a dále byla určena výše náhrady za omezení vlastnického práva částkou 7 400 Kč.
2. V žalobě je namítáno, že vyvlastňovaní nebyli poučeni prvostupňovým orgánem o tom, že řízení je vedeno v režimu zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „liniový zákon“). Dále je namítáno, že předmětná stavba není vymezena v územně-plánovací dokumentaci, jak vyžaduje ustanovení § 170 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Dále jen namítáno, že stavba zasahuje do kořenové zóny minimálně 45 vzrostlých stromů; úřady neověřily mylné informace vyvlastnítele (např. o vedení NN a o dostatečné vzdálenosti dřevin od vedení). Další žalobní bod směřuje do skutečnosti, že jeho námitka ohledně možnosti vedení NNk jinou stranou nebyla zohledněna ani v územním, ani ve vyvlastňovacím řízení. Povaha povoleného záměru je taková, že žalobce bude omezen v dosavadním užívání pozemku nejen po dobu výstavby, ale i v budoucnu, kdy využití pozemku bude omezeno kvůli ochrannému pásmu podzemního vedení. Vyvlastnitel měl využít možnosti připojit předmětné pozemky přes pozemky ve vlastnictví žadatele o připojení a nesahat k institutu vyvlastnění pro vedení připojení přes pozemky zcela nezúčastněných vlastníků.
3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 23. 1. 2019 navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na obsah napadeného rozhodnutí. K námitce nepoučení v oznámení o zahájení řízení o vedení řízení v režimu liniového zákona uvedl, že není správná úvaha žalobkyně, že kvůli absenci uvedeného poučení se na řízení liniový zákon nevztahuje. To, zda se na určité řízení liniový zákon vztahuje, určuje výhradně předmět řízení. Žalovaný uznává pochybení prvostupňového orgánu spočívající v nepoučení o aplikaci liniového zákona; tato vada však nemůže způsobit nezákonnost rozhodnutí. Podmínky liniového zákona byly splněny a žalovaný již poučil vyvlastňované o zkrácení lhůty pro podání správní žaloby. Pokud se týče změny trasy, pak trasa byla dána územním rozhodnutím č. j. OÚDL 1509/2016 ze dne 8. 8. 2016 a v rámci vyvlastňovacího řízení nelze řešit jiné umístění stavby. Změna územního rozhodnutí je možná pouze na žádost oprávněného z tohoto rozhodnutí.
4. Protože původní žalobkyně A. Š. v průběhu řízení dne 7. 8. 2020 zemřela, rozhodl soud usnesením č. j. 25 A 181/2019-58 ze dne 21. 1. 2021, že v řízení bude pokračováno s nynějším žalobcem J.Š.
5. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době

rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl soud bez jednání v souladu s § 51 s. ř. s.

6. Ze správních spisů soud zjistil, že dne 3. 8. 2017 podala společnost ČEZ Distribuce, a. s., žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení a vydání rozhodnutí o vyvlastnění omezením vlastnického práva A. a J. Š. k části pozemku parc. č. X v kat. úz. X o výměře 49,36 m² pro zřízení a provozování zařízení distribuční soustavy elektrické energie „X“. Vyvlastňovací úřad ustanovil znalce ke stanovení výše náhrady; po zpracování znaleckého posudku nařídil ústní jednání. U jednání dne 14. 11. 2017 předložili vyvlastňovaní písemné námitky, k nimž se vyjádřil vyvlastnitel podáním ze dne 15. 11. 2017. Rozhodnutím vyvlastňovacího úřadu č. j. MUBO/29775/2018 ze dne 17. 12. 2018 bylo rozhodnuto o omezení vlastnického práva A. a J. Š. dle žádosti, dále byla určena výše náhrady za omezení vlastnického práva částkou 7 400 Kč, určena náhrada nákladů za vyhotovení znaleckého posudku, stanovena lhůta 2 let k uskutečnění účelu vyvlastnění a rozhodnuto o tom, že dosavadní věcná břemena k předmětnému pozemku nezanikají. Manželé Š. podali proti prvostupňovému rozhodnutí dne 3. 1. 2019 odvolání. Napadeným rozhodnutím bylo prvostupňové rozhodnutí změněno v odkaze na ustanovení zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a doplněno poučení o aplikaci liniového zákona; ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.
7. Pokud se týče námitky, že vyvlastňovaní nebyli poučeni prvostupňovým orgánem o tom, že řízení je vedeno v režimu liniového zákona, pak je třeba přisvědčit žalovaným pouze v tom, že se jednalo o procesní pochybení prvostupňového orgánu. Jak však správně uvedl žalovaný, který uvedené poučení účastníkům řízení poskytl, tato vada neměla žádný vliv na veřejná subjektivní práva účastníků. Podmínky liniového zákona byly v řízení splněny a díky poučení žalovaného byla správní žaloba podána včas. Namítané pochybení proto nemůže být důvodem pro kasační zásah soudu ve vztahu k napadenému rozhodnutí.
8. Pokud žaloba namítá, že předmětná stavba není v rozporu s ustanovením § 170 stavebního zákona vymezena v územně-plánovací dokumentaci, pak k tomu soud uvádí, že ustanovení § 170 stavebního zákona, upravující podmínky pro odnětí či omezení práv k pozemkům a stavbám pro uskutečnění staveb a jiných veřejně prospěšných opatření podle stavebního zákona, se neuplatní v případech, kdy se postupuje podle zákonů zvláštních. V projednávaném případě se ale postupuje podle energetického zákona. Námitka proto důvodná není.
9. Pokud se týče námitky, že stavba zasahuje do kořenové zóny minimálně 45 vzrostlých stromů a v tomto ohledu nebyly prověřovány mylné informace stavebníka, pak se jedná o skutečnost pro vyvlastňovací řízení nerozhodnou. Uvedená skutečnost byla vyřešena v pravomocném územním rozhodnutí z roku 2016.
10. Jako důvodný shledává ovšem soud ten žalobní bod, poukazující na to, že správní orgány vyhodnotily nesprávně námitku možnosti vedení NNk v jiné trase, resp. nehodnotily tuto námitku vůbec. Žalobkyně správně poukazovala na trvalé omezení svého vlastnického práva nejen v důsledku pokládky samotného vedení, ale též v důsledku omezení spojených s jeho ochranným pásmem. Naprosto trefně pak uvedla, že v územním řízení byla s uvedenou námitkou odkázána do vyvlastňovacího řízení, a vyvlastňovací úřad námitku odmítl pouze s poukazem na existenci územního rozhodnutí. Ve výsledku se ani v jednom

řízení uvedenou námitkou nikdo meritorně nezabýval. Tak tomu ovšem v právním státě být nemůže.

11. Omezení vlastnického práva, jak bylo učiněno na základě napadeného rozhodnutí, má závažnou ústavně-právní relevanci. Vlastnické právo je chráněno mezinárodními smlouvami o lidských právech a též i čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Samotný vyvlastňovací zákon v § 4 odst. 1 stanoví, že „*vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem*“. Z ústavně zaručené ochrany vlastnického práva plyne, že k vyvlastnění lze přistoupit jen a pouze tehdy nelze-li účelu veřejného zájmu dosáhnout jinak. Žalovaný a vyvlastňovací úřad zásadně pochybili, jestliže naprosto relevantní námitku, že trasa NNk může vést jinudy, odbyly tím, že trasa je dána územním rozhodnutím. Územní rozhodnutí je pro vyvlastnění podmínkou nezbytnou, nikoli však postačující! Jak uvedl v rozsudku č. j. 6 As 171/2020-66 ze dne 8. 10. 2020, publ. pod č. 4118/2021 Sb. r. NSS, ve skutkově obdobné věci Nejvyšší správní soud, „*územní rozhodnutí je pouze jedním ze zákonných předpokladů vyvlastnění (...); jeho existence sama o sobě neznamená, že je naplněna podmínka subsidiarity podle § 4 odst. 1 téhož zákona. Vyvlastňovací úřad je povinen se při posouzení nezbytnosti vyvlastnění vypořádat mimo jiné s tím, zda nelze místo vyvlastnění využít jiné variantní řešení, které by při srovnatelném naplnění veřejného zájmu méně zasáhlo do práv dotčených subjektů.*“ V odst. 72 a 73 citovaného rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvádí důvody plně přenositelné do nyní projednávané věci: „*Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že územní rozhodnutí je výsledkem územního řízení, které správní orgán v souladu s dispoziční zásadou zahájí k žádosti o vydání*

územního rozhodnutí a v rozsahu této žádosti posuzuje soulad záměru s cíli a úkoly územního plánování. Předmětem územního řízení je tedy pouze záměr v podobě, jak jej určil žadatel; není zde prostor pro posouzení případných alternativ či variantních řešení, která žadatel nenavrhł. Územní rozhodnutí tak stanoví, že umístění posuzované stavby ve schválené podobě je možné, nevylučuje však, že by bylo možno je povolit i v podobě jiné, třeba i z různých hledisek vhodnější. Ze samotné existence územního rozhodnutí tedy nelze dovodit naplnění podmínky subsidiarity, neboť neprokazuje, že je v daném případě vyvlastnění až poslední možnost a je k němu přistoupeno až v situaci, kdy k vytčenému cíli nelze užít mírnější právní prostředky (lhostejno přitom, zda proto, že již byly bez úspěchu vyčerpány nebo jsou zjevně neúčinné). Samotné územní rozhodnutí pouze naplňuje jednu ze zákonných podmínek vyvlastnění, kterou je soulad s cíli a úkoly územního plánování (srov. § 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění) (obdobně též MALAST, J. K vývoji podmínek vyvlastnění v soukromém i veřejném právu (se zaměřením na požadavek subsidiarity v případě nezbytného přístupu k nemovitosti). Právník, 2020, roč. 159, č. 2, str. 166-185). Ani existence pravomocného územního rozhodnutí tedy nezabavuje vyvlastňovací úřad povinnosti posoudit, zda je možno účelu vyvlastnění dosáhnout jiným způsobem, bez dopadu do práv vyvlastňovaného a dalších osob, nebo s dopady menšími. Rozhodnutí o vyvlastnění tedy vyžaduje mnohem komplexnější posouzení než pouhé konstatování existence územního rozhodnutí a z něj dovozený veřejný zájem.“

12. Soud proto v souladu s § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného, neboť s námitkou možnosti jiné varianty stavby naložil nesprávně, a zároveň věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaný bude postupovat tak, že zhodnotí, zda varianta zvolená vyvlastnitelem a schválená územním rozhodnutím je variantou, která zasáhne do práv co nejmenšího počtu osob v co

[Zadejte text.]

nejmenším rozsahu. Pokud žalovaný zjistí, že zamýšlený stavební záměr lze realizovat jiným způsobem, bez nuceného omezení či zbavení vlastnického práva, musí upřednostnit toto řešení a nezasahovat do vlastnického práva tam, kde to není bezpodmínečně nutné.

13. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a poštovné (*Express Mail Service*) ve výši 149 Kč. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 10. června 2021

Mgr. Jiří Gottwald

předseda senátu